

Tiistai 15. joulukuuta 2015

P8_TA(2015)0445

Euroopan sähköverkon parantaminen vuoteen 2020 mennessä

Euroopan parlamentin päätöslauselma 15. joulukuuta 2015 sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliitännätavoitteen saavuttamisesta ja Euroopan sähköverkon parantamisesta vuoteen 2020 mennessä (2015/2108(INI))

(2017/C 399/04)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon aiheesta ”Sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliitännätavoitteen saavuttaminen – Euroopan sähköverkon parantaminen vuoteen 2020 mennessä” (COM(2015)0082),
- ottaa huomioon 15. ja 16. maaliskuuta 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 20. ja 21. maaliskuuta 2014 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 23. ja 24. lokakuuta 2014 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston (Sähkö-ENTSO) kymmenvuotisen verkkehittämissuunnitelman vuodelta 2014,
- ottaa huomioon Espanjan, Ranskan, Portugalin, komission ja EIP:n 4. maaliskuuta 2015 pitämässä energiaverkkojen yhteenliittäjä käsittelyssä huippukokouksessa annetun Madridin julistuksen,
- ottaa huomioon Verkkojen Eurooppa -välineen (11. joulukuuta 2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1316/2013),
- ottaa huomioon Euroopan strategisten investointien rahastosta, Euroopan investointineuvontakeskuksesta ja Euroopan investointihankeportaalista sekä asetusten (EU) N:o 1291/2013 ja (EU) N:o 1316/2013 muuttamisesta 25. kesäkuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/1017,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,
- ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan mietinnön (A8-0330/2015),

Yhteenliitännän hyödyt

1. panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon ja strategian ja katsoo, että ne ovat myönteisiä askelia kohti sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliitännätavoitetta ja EU:n sähkön sisämarkkinoiden toiminnan parantamista;
2. toteaa, että uusiutuvalla energialla, energiatehokkuuden parantamisella ja kestäväällä energiapaletilla, jolla saadaan aikaan energiansäästöä, sekä energian sisämarkkinoilla, joilla mahdollistetaan energian vapaa virtaus, on suuri merkitys kehitettäessä EU:hun vakaata, varmaa, riippumatonta, osallistavaa, avointa ja kilpailukykyistä energijärjestelmää, joka synnyttää laadukkaita työpaikkoja ja vaurautta tulevaisuuteen suuntautuvassa ja kestävässä taloudessa; painottaa, että tällaisen järjestelmän kehittäminen edellyttää sähköverkkojen yhteenliitännästeen nostamista, älykkäitä verkkoja ja uudenlaista markkinoiden suunnittelua; katsoo, että tällaisen järjestelmän luomisen ja energiasaarekkeiden poistamisen olisi oltava energiaunionin keskeinen poliittinen painopiste;
3. toteaa, että sähköverkkojen yhteenliittäjä on yksi tärkeimmistä ehdoista yhdenmukaisesti sähkön sisämarkkinoiden loppuun saattamiselle, ja huomauttaa, että jos tällaiset markkinat suunnitellaan hyvin, niiden avulla voidaan saavuttaa EU:n ilmastotavoitteet, kuten EU:n tavoite olla johtoasemassa uusiutuvien energiamuotojen alalla, ja parantaa EU:n geopoliittista asemaa energiavarmuuden ja -omavaraisuuden lisääntyessä sekä vähentää energiaeristyneisyyttä ja energijärjestelmän häiriöiden mahdollisuutta; korostaa, että myös rajayhdysyhteisöjen käsittelyssä, suunnittelussa ja rakentamisessa on tehtävä tiivistä ja koordinoitua alueellista yhteistyötä, jossa otetaan huomioon kansallisten viranomaisten toimivalta määritellä energiapaletti sekä EU:n pitkän aikavälin ilmasto- ja energiavoitteet;

Tiistai 15. joulukuuta 2015

4. korostaa, että Euroopan verkon yhteenliittäntöjen huomattavan lisäämisen edut ulottuvat paljon taloudellisia ja geopoliittisia seikkoja pidemmälle; toteaa, että se on strateginen periaate, jonka tuloksena olisi oltava entistä joustavampi ja vakaampi verkko, jossa voidaan varautua entistä paremmin kaikenlaisiin muutoksiin ja häiriöihin; toteaa, että sen ansiosta on mahdollista kasvattaa Euroopan verkkoon tehokkaasti syötettävän uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuutta;
5. muistuttaa, että tieto- ja viestintätekniikan kasvava merkitys sähköverkoissa tekee sähköjärjestelmien turvallisuudesta entistä alttiimman kyberuhille; kehottaa komissiota arvioimaan sähköjärjestelmien turvallisuusriskit ja tarvittaessa laatimaan toimintasuunnitelman niiden torjumiseksi;
6. korostaa, että täysin yhdenmetyt sähkön sisämarkkinat helpottaisivat sähkökauppa- ja sähkötasepalveluja, lisääisivät turvallisuutta ja vähentäisivät sähkön hintavaihteluja, mikä hyödyttäisi kansalaisia sekä Euroopan teollisuudenalojen ja yritysten kilpailukykyä globaalissa taloudessa, sillä eurooppalaiset kuluttajat voisivat silloin säästää vuosittain arviolta 12–40 miljardia euroa vuoteen 2030 mennessä;
7. huomauttaa, että Sähkö-ENTSON mukaan investoinnit välttämättömiin, yleiseurooppalaisesti merkittäviin yhteenliittäntähankkeisiin voisivat nousta peräti 150 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä, ja panee kiinnostuneena merkille, että yhteenliittäntöihin näin investoimalla sähkön hinta voisi laskea vähintään kahdella eurolla megawattituntia kohti; toteaa, että näillä investoinneilla Eurooppa voisi kattaa suuren osan sähkönkulutuksestaan uusiutuvilla energialähteillä; muistuttaa, että sähkön sisämarkkinoiden on hyödytettävä kaikkia EU:n kuluttajia; vaatii asianomaisia toimielimiä valvomaan, että kotitaloudet, pk-yritykset ja muut vähittäiskuluttajat saavat todellista hyötyä, jota ei saisi rajoittaa koskemaan vain tukkuhintoja;
8. korostaa, että energian säänneltyjen kuluttajahintojen poistamisessa vaiheittain olisi otettava huomioon markkinoiden todellinen kilpailutaso; toteaa myös, että energiaunionistrategiassa olisi varmistettava, että energian kuluttajahinnat ovat kohtuullisia, turvallisia ja kestäviä;

Sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliittäntätavoite

9. pitää 10 prosentin tavoitetta, joka on määrä saavuttaa vuoteen 2020 mennessä, arvokkaana päämääränä ja merkittävänä oikeansuuntaisena toimenpiteenä; pitää valitettavana, että 12 lähinnä EU:n reuna-alueilla sijaitsevaa jäsenvaltiota on jäänyt jälkeen sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliittäntätavoitteesta ja ne ovat näin jääneet suurelta osin eristyksiin sähkön sisämarkkinoista; korostaa siksi, että tavoitteen saavuttamiseksi olisi pyrittävä avustamaan entistä enemmän niitä jäsenvaltioita, joiden alhainen yhteenliittäntäaste estää sähkön sisämarkkinoiden loppuun saattamisen; katsoo kuitenkin, että 10 prosentin tavoite ei itsessään aina kuvasta markkinatilannetta eikä sitä ole asetettu tieteellisen näytön perusteella; muistuttaa, että 10 prosentin tavoite asetettiin ensimmäisen kerran vuonna 2002 silloisen asennetun sähköntuotantokapasiteetin perusteella; toteaa, että vaikka 10 prosentin tavoite on tärkeä, se ei kuvaa maiden välisten sähkövirtojen määrää eikä laatua, kuten olemassa olevan yhteenliittäntäinfrastruktuurin tai yhdysjohtojen välisen olemassa olevan kansallisen infrastruktuurin saatavuutta; katsoo sen vuoksi, että asennettuun sähköntuotantokapasiteettiin perustuva yksi ainoa yhteenliittäntätavoite ei sellaisenaan sovellu kaikille jäsenvaltioille; on siksi vakuuttunut siitä, että alueiden on keskipitkällä aikavälillä ja ainakin vuoteen 2030 mennessä sovittava kunnianhimoisista ja näyttöön perustuvista täydentävistä yhteenliittäntätavoitteista; katsoo, että tällaiset tavoitteet olisi asetettava monien eri parametrien perusteella; kehottaa komissiota käynnistämään mahdollisimman pian teknisen keskustelun kyseisistä parametreista; painottaa, että määrällisen tavoitteen lisäksi yhdysjohtojen avoin käytettävyyden ja saatavuuden on myös tärkeää, jotta voidaan poistaa Euroopan sähkömarkkinoiden toiminnan jäljellä olevat esteet; kehottaa komissiota, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastoa (ACER) ja kansallisia sääntelyviranomaisia varmistamaan yhdysjohtojen käytettävyyden avoimuuden ja tiiviin seurannan, jotta estetään sellaisten pullonkaulojen syntyminen, jotka heikentävät sähkömarkkinoiden toimivuutta, ja varmistetaan sähköjärjestelmien toiminta;
10. huomauttaa, että esimerkiksi Nord Pool Spotin toiminta-alueella siirtokapasiteetin rajallisuus aiheuttaa aluehintojen eroja siitä huolimatta, että maiden välinen yhteenliittäntätavoite ylittyy selkeästi;

Kokonaisvaltainen toimintatapa

11. huomauttaa, että siirtoverkkojen yleinen ylikuormittuminen saattaa olla yhteydessä rajayhdysjohtoihin mutta myös heikkoihin ja vanhentuneisiin sisäisiin verkkoihin ja kansallisten verkkojen rajalliseen käytettävyyteen; korostaa, että on välttämätöntä vahvistaa kansallisia verkkoja, jotta yhdysjohtojen koko kapasiteettia voidaan hyödyntää; korostaa, että parannusten ja laajennusten tarvetta olisi arvioitava kokonaisvaltaisesti siten, että huomioon otetaan paitsi rajatylittävät myös kansalliset yhteydet, jotta voitaisiin varmistaa nykyisten yhdysjohtojen ja olemassa olevan kansallisen infrastruktuurin kapasiteetin paras mahdollinen käyttö;

Tiistai 15. joulukuuta 2015

12. korostaa, että kolmannen energiapaketin mukaan komission on valvottava eriytettyjä ja kaikille avoimia sähkömarkkinoita ja edistettävä hajautettua energijärjestelmää ja että jäsenvaltioiden on sallittava pienemmille sähköntoimittajille, varsinkin uusiutuvia energialähteitä käyttäville tuottajakuluttajille, pääsy verkkoon reilujen markkinasääntöjen ja oman kulutuksen parhaiden käytäntöjen mukaisesti;

13. toteaa, että energiaympäristö on muuttumassa entistä hajautetummaksi energian tuottajakuluttajien merkityksen kasvaessa; toteaa, että hyvin suunnitellulla ja älykkäällä siirto- ja jakeluverkolla on sen vuoksi suuri merkitys; korostaa jakeluverkonhaltijoiden kasvavaa ja ratkaisevaa roolia markkinoiden edistäjinä, sillä suurin osa uusiutuvan energian laitoksista on kytketty jakeluverkkoihin; painottaa tässä yhteydessä, että pyrittäessä poistamaan verkon pullonkaula tarvitaan perusteellinen arviointi sen selvittämiseksi, millainen toimien yhdistelmä – uusien siirtojohtojen rakentaminen, paikallisten älykkäiden verkkojen kehittäminen tai järjestelmän tehokkuuden ja joustavuuden lisääminen – toimii parhaiten tietyssä tilanteessa;

14. painottaa, että yhteenliittämiseen nostamisen hyötyjä ei voida saavuttaa ilman markkinoiden ja siirtoverkonhaltijoiden laajaa yhteenliittämistä; kehottaa komissiota estämään kaikin keinoin, että yhteenliittäminen toteutetaan jäsenvaltioissa ryhmätasolla, ja edistämään yhteenliittämistä EU:n tasolla niin, että siihen osallistuvat kaikki jäsenvaltiot ja naapurimaat, erityisesti Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat;

15. muistuttaa, että yhteistä etua koskevia hankkeita arvioivat komission perustamat alueelliset ryhmät, jotka koostuvat jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, sähkön siirtoverkonhaltijoiden ja hankkeiden toteuttajien, Sähkö-ENTSON, ACERin, komission ja muiden keskeisten sidosryhmien edustajista;

16. painottaa, että yhteistä etua koskevien hankkeiden luettelo on laadittava entistä avoimemmin ja vastuullisemmin; toteaa, että Sähkö-ENTSolla, siirtoverkonhaltijoilla ja hankkeiden toteuttajilla on keskeinen rooli kustannus-hyötyanalyysin yhdenmukaistettujen menetelmien kehittämisessä, kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman ja verkkosääntöjen laatimisessa sekä kunkin hankkeen kustannusten ja hyötyjen arvioimisessa; toteaa, että hankkeista on tehtävä kattava arviointi, myös niiden taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista; pyytää tässä yhteydessä komissiota varmistamaan, että hankkeiden toteuttajista täysin riippumattomat pätevät asiantuntijat tekevät tällaiset arvioinnit; korostaa, että kokonaisprosessi on optimoitava edistämällä parlamentin ja muiden sidosryhmien, kuten kansalaisyhteiskunnan edustajien, osallistumista; pyytää komissiota, ACERia ja kansallisia sääntelyviranomaisia toimimaan entistä ennakoivammin, jotta voidaan varmistaa entistä neutraalimpi, avoimempi, jäljitettävämpi ja osallistavampi kuulemisprosessi; pyytää komissiota arvioimaan tilanteita, joissa parhaan käytettävissä olevan tekniikan käyttö voitaisiin asettaa merkittäväksi parametriksi sille, että hankkeisiin myönnetään EU:n varoja;

17. kehottaa komissiota selvittämään entistä paremmin yhteistä etua koskevien hankkeiden luokitusprosessia; muistuttaa, että yhteistä etua koskevat hankkeet otetaan huomioon vain, jos ne sisältyvät Sähkö-ENTSON kymmenvuotisiin verkonkehittämissuunnitelmiin, mutta lopullisen rahoituspäätöksen tekee komissio omien hankkeiden valintaa koskevien arviointiperusteidensa mukaisesti; kehottaa komissiota antamaan tarkan selvityksen näistä perusteista;

18. kehottaa komissiota raportoimaan parlamentille vuosittain yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisesta ja edistymisestä 10 prosentin tavoitteen saavuttamisessa tärkeänä osana energiaunionin strategiakehykseen sisältyvää vuotuista tilanearviointia;

Lupaprosessi

19. korostaa, että pitkäaikainen lupaprosessi on suuri haaste uusille suurjännitejohdoille Euroopassa; kehottaa jäsenvaltioita nopeuttamaan prosessia samalla, kun turvataan yleisen edun kannalta riittävät takeet, kuten julkisten kuulemisten järjestäminen;

Tiistai 15. joulukuuta 2015

20. toteaa, että yhteistä etua koskevien hankkeiden luettelossa oleviin hankkeisiin sovelletaan suotuisaa sääntelyä, nopeutettua suunnittelumenettelyä ja sitovaa 3,5 vuoden määräaikaan lupaa myönnettäessä ja että ne voivat myös saada lisärahoitusta Verkkojen Eurooppa -välineestä ja Euroopan strategisten investointien rahastosta (ESIR); pyytää komissiota arvioimaan, miten nopeutettu suunnittelumenettely pannaan täytäntöön ja miten sitä noudatetaan kaikissa jäsenvaltioissa;

21. toteaa, että yleinen tietoisuus ja tuki ovat olennaisen tärkeitä yhdysjoitohankkeiden nopean toteutuksen varmistamiseksi; toteaa, että avoimia ja osallistavia prosesseja ja ympäristövaatimusten korkeinta tasoa ei saa heikentää uusia voimajohtoja rakennettaessa; pyytää hankkeiden toteuttajia käyttämään uusissa yhdysjoitoissa parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus verkkoihin tehtävien hankeinvestointien välillä, ympäristön kestävyys ja paikallinen hyväksyntä;

22. korostaa, että lupaprosessin kestoja voidaan lyhentää keskitetyn palvelupisteen avulla; muistuttaa, että Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevassa asetuksessa veloitetaan kukin jäsenvaltio nimeämään yksi kansallinen toimivaltainen viranomainen, joka on vastuussa lupaprosessin helpottamisesta, lyhentämisestä ja koordinoinnista kansallisella tasolla; on tältä osin tyytyväinen keskitettyyn palvelupisteeseen perustuvan lähestymistavan arviointiin, jonka komissio aikoo toteuttaa vuonna 2017, ja kannustaa komissiota arvioimaan tässä yhteydessä yhden keskitetyn EU:n tason palvelupisteen mahdollisuuksia;

ACERin tehtävä

23. panee merkille, että ACERilla on pulaa henkilöstöstä ja resursseista; pyytää EU:n budjettivallan käyttäjää antamaan virastolle tarvittavat resurssit, erityisesti riittävästi omaa henkilöstöä, jotta virasto voi hoitaa sille lainsäädännössä osoitetut tehtävät asianmukaisesti ja ajoissa; pyytää lujittamaan ACERin roolia erityisesti suhteessa Sähkö-ENTSOon ja myös kansallisten sääntelyviranomaisten välisen koordinoinnin ja sovittelun sekä rajatylittävien sääntelyasioiden koordinoinnin tehostamisessa;

24. korostaa, että on tärkeää, että kansallisilla energia-alan sääntelyviranomaisilla on pätevää henkilöstöä, jolla on tarvittava asiantuntemus, erityisosaaminen ja riippumattomuus; pyytää komissiota toteuttamaan vuoden 2016 loppuun mennessä riippumattoman tarkastuksen kaikkien kansallisten energia-alan sääntelyviranomaisten saatavilla olevista resursseista ja niiden siihen mennessä saavuttamasta riippumattomuuden asteesta sekä esittämään suosituksia tilanteen parantamiseksi;

25. toteaa, että avoimuus on edelleenkin vähäistä markkinoiden saataville annettavan rajatylittävän kapasiteetin laskennassa sekä yhdysjoitohankkeiden rajoittamisen yleisyydessä, suuruusluokassa ja syissä; epäilee tältä osin, aiotaanko useimpiin merkittäviin rajoituksiin puuttua täysimääräisesti; pyytää komissiota antamaan ACERille riittävät valtuudet kerätä tarvittavat tiedot kustakin yksittäisestä rajatylittävästä siirtokapasiteetista niin, että ACER voi hoitaa seurantatehtävänsä tehokkaasti; pyytää toimittamaan nämä tiedot ACERille yhdessä kansallisen verkon suunnittelua ja toimintaa koskevien tarvittavien taustatietojen kanssa; on tältä osin ilahtunut siitä, että sähköverkkosäännöt saatiin sovittua nopeasti; panee merkille komission aikomukset laajentaa ACERin toimeksiantoa, vastuualuetta ja valtuuksia sekä sen viimeaikaisessa tiedonannossa "Energian kuluttajien aseman vahvistaminen" esittämät pohdinnat siitä, mitä tästä voisi seurata; kehottaa komissiota esittämään tässä yhteydessä konkreettisia ehdotuksia todellisten energian sisämarkkinoiden toteuttamisen edistämiseksi; toteaa, että ACERille olisi annettava sen uusien tehtävien toteuttamiseen riittävästi resursseja;

Rahoitusvälineet

26. panee merkille, että komission arvion mukaan 10 prosentin tavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2020 mennessä kaikissa jäsenvaltioissa rahoitusta tarvitaan 35 miljardia euroa; muistuttaa, että Verkkojen Eurooppa -välineestä annetun asetuksen ((EU) N:o 1316/2013) mukaan suurin osa Verkkojen Eurooppa -välineen mukaisista energia-alan rahoituspuutteista olisi käytettävä sähköhankkeiden tukemiseen, ja kehottaa komissiota tarkastelemaan tätä asianmukaisesti; kannattaa komission suositusta, että Verkkojen Eurooppa -väline keskitetään muutamaa avainhankkeeseen; korostaa, että erityistä huomiota on kiinnitettävä hankkeisiin, joissa yritetään korjata kaikkein suurimmat puutteet yhdenmukaisilla EU:n sähkömarkkinoilla ja riittämätön yhteenliittämistä; katsoo, että myös vuoden 2020 jälkeen olisi osoitettava riittävästi EU:n rahoitusta sellaisten sähköverkkoyhteenliittämishankkeiden rakentamisen tukemiseksi, jotka eivät ole kaupallisesti toteutuskelpoisia mutta jotka ovat tarpeen energian sisämarkkinoiden toiminnan varmistamiseksi ja sähköjärjestelmien toiminnan turvaamiseksi; korostaa EIP:n merkitystä investoijien tukemisessa kaupallisesti toteutuskelpoisissa sähköinfrastruktuurihankkeissa; panee merkille ESIR-rahaston perustamisen ja kannustaa komissiota varmistamaan, että rahaston avulla voidaan tehokkaasti houkutelua investointeja sähköverkkoyhteenliittämishankkeisiin;

Tiistai 15. joulukuuta 2015

27. kehottaa komissiota lisäksi 1) edistämään investointeja parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan, joka saattaa olla kalliimpaa mutta joka tarjoaa tuntuvia taloudellisia hyötyjä elinkaaren aikana ja säästää aikaa sekä tarjoaa teknologisen johtoaseman myötä etuja pitkällä aikavälillä, 2) tarkastelemaan rahoitussääntöjä, jotta voidaan yksinkertaistaa nykyisiä mekanismeja, sekä 3) lujittamaan kannustimia lisäinvestointien tekemiseksi verkkoon esimerkiksi siten, että kannustetaan siirron ylikuormitusmaksusta saatujen voittojen jälleeniinvestoimiseen verkkoa lujittaviin infrastruktuureihin ja tekniikoihin, kuten lisäyhdysojoihin;

Alueellinen yhteistyö*Baltian maat*

28. panee merkille, että suunniteltujen yhdysjohtojen avulla Baltian maiden pitäisi voida saavuttaa 10 prosentin tavoite vuoden 2015 loppuun mennessä; on huolestunut siitä, että Baltian maiden verkot on yhä synkronoitu Venäjän sähköjärjestelmän kanssa, josta ne ovat riippuvaisia, ja toteaa, että tämä on esteenä aidosti yhdennetyille ja hyvin toimiville Euroopan sähkömarkkinoille; vaatii Baltian maiden sähköverkkojen pikaista synkronointia Manner-Euroopan verkon kanssa, jotta voidaan varmistaa sähkön sisämarkkinoiden täydellinen yhdentymisen ja parantaa sähkön toimitusvarmuutta sekä turvata järjestelmän toiminta; kehottaa asianomaisia jäsenvaltioita ryhtymään tarvittaviin toimiin muodollisen menettelyn käynnistämiseksi ja Sähkö-ENTSOa käynnistämään kyseisen menettelyn synkronoidun Manner-Euroopan verkon laajentamiseksi Baltian maihin; kehottaa komissiota tukemaan ja valvomaan hankkeen toteutusta; korostaa, että Pohjoismaiden yhteiset sähkömarkkinat ovat parhaan käytännön mukainen esimerkki jäsenvaltioiden välisestä yhteistyöstä sähkön sisämarkkinoiden luomisessa ja kehittämisessä; toteaa, että on tärkeää parantaa Puolan ja Pohjoismaiden sähkömarkkinoiden yhteenliittämistä, jotta Puola saavuttaisi 10 prosentin tavoitteensa; on tyytyväinen vahvistettua Itämeren energiamaarkkinoiden yhteenliittämistä suunnitelmaa (BEMIP) koskevan yhteisymmärryspöytäkirjan allekirjoittamiseen; korostaa, että alueellista yhteistyötä on jatkettava BEMIPin kautta ja että jäsenvaltioiden välistä yhteisvastuuta yhteistä etua koskevien hankkeiden toteutuksessa on entisestään lisättävä;

Pohjanmeren alue

29. toteaa, että Pohjanmeren alueella tuotetulla tuulienergialla on mahdollista tuottaa yli 8 prosenttia Euroopan sähköstä vuoteen 2030 mennessä; panee lisäksi merkille, että koordinoimalla merellä sijaitsevan alueverkkoinfrastruktuurin suunnittelua ja rakentamista, markkinoille pääsyä ja varastojen jakamista Pohjanmeren alueella voitaisiin vuoteen 2030 mennessä saada aikaan 5–13 miljardin euron vuotuiset kustannussäästöt entistä yhdennetyillä alueellisilla markkinoilla; pyytää komissiota ja asiaankuuluvia jäsenvaltioita tukemaan näitä mahdollisuuksia, kun kehitetään vuoden 2030 hallintorakennetta ja sen mukaisia suunnitelmia; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan vahvan poliittisen tuen ja kannatuksen Pohjanmeren offshore-verkolle, sillä tämä on keskeinen askel tehokkaan energiaunionin rakentamisessa; kehottaa neuvoston tulevia puheenjohtajavaltioita laatimaan lainsäädäntökehityksen sellaisen asianomaisten jäsenvaltioiden hallitustenvälisen sopimuksen muodossa, jossa määritellään yhteinen Pohjanmeren sähköstrategia, ja sopimaan siitä vuonna 2016 Alankomaiden puheenjohtajakaudella;

Keskinen Länsi-Eurooppa

30. korostaa, että Itävallan ja Saksan yhteiset sähkömarkkinat edistävät unionin yhdennettyjen energiamaarkkinoiden toteutumista; toteaa, että vuonna 2002 käyttöön otettu yhteinen tarjousalue tarkoittaa, että sähkön tukkuhinnat ovat samat näissä kahdessa maassa, ja se varmistaa rajoittamattoman sähkökaupan ja lähes 100 prosentin toimitusvarmuuden; toteaa, että Itävallan ja Saksan tarjousalue on ainoa suhteellisen suuri kahden maan yhteinen tarjousalue Euroopassa; toteaa, että suuremmat tarjousalueet tukevat toimivien ja likvidien sähkömarkkinoiden tarvittavia ominaispiirteitä, joiden ansiosta pystytään vähentämään kaupankäynnin kustannuksia, tarjoamaan kestävämpiä hintasignaaleja investointipäätöksiä varten ja lisäämään kilpailua; kehottaa nopeuttamaan verkkojen kehittämistä uusiutuvan energian sisällyttämiseksi sähkömarkkinoille ja verkon vakauden varmistamiseksi erityisesti Etelä-Saksassa; kehottaa säilyttämään tämän onnistuneen mallin ja laajentamaan tarjousaluetta edelleen;

Tiistai 15. joulukuuta 2015

Keski- ja Kaakkois-Eurooppa

31. korostaa, että Keski- ja Kaakkois-Euroopassa on runsaasti uusiutuviin energialähteisiin liittyviä mahdollisuuksia, jotka ovat suurelta osin hyödyntämättä; toteaa, että yhteistyö ja koordinointi Keski- ja Kaakkois-Euroopan alueverkkoinfrastruktuurin pitkän aikavälin suunnittelussa ja rakentamisessa on ulotettava EU:n ulkopuolelle niin, että se kattaa EU:n ulkopuoliset Länsi-Balkanin maat ja Turkin; pyytää perustamaan uuden foorumin, jolla kaikki alueen keskeiset sidosryhmät voivat käsitellä ja tukea poliittisesti yhteisiä hankkeita, joiden tarkoituksena on hyödyntää täysin alueen sähköntuotannon mahdollisuuksia; toteaa, että EU:hun helmikuussa 2015 perustetusta keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan kaasuyhteenliittäntöjen korkean tason työryhmästä voisi tulla tällainen foorumi, jos sen toimeksiantoa laajennetaan niin, että se kattaa sähköalan ja EU:n ulkopuoliset Keski- ja Kaakkois-Euroopan maat otetaan mukaan; huomauttaa, että foorumilla komissio voisi ottaa johtoaseman ja tarjota poliittista tukea;

32. toteaa, että Keski- ja Kaakkois-Euroopan suuri riippuvuus tuontien energiasta tarkoittaa, että on erittäin tärkeää lisätä rajatylittävää sähköntuotantokapasiteettia, jonka avulla voitaisiin taata toimitusvarmuus alueella ja pitkällä aikavälillä myös pienentää kotitalouksien sähkölaskuja;

33. suosittaa, että komissio arvioi perusteellisesti mahdollisuudet Välimeren alueen sekä Etelä-Euroopan ja Pohjois-Afrikan markkinoiden väliin uusiin sähköverkkoyhteenliittäntöihin, jotta voidaan lisätä toimitusvarmuutta ja kehittää uusiutuvia energialähteitä kummallakin alueella;

Iberian niemimaa

34. korostaa, että on tärkeää lisätä tuntuvasti Espanjan ja Ranskan yhdysjohtoja ja näin tukea uusiutuvia energialähteitä alueella sekä antaa Iberian niemimaalle mahdollisuus osallistua täysipainoisesti sähkön sisämarkkinoihin; toteaa, että 4. maaliskuuta 2015 allekirjoitettu Madridin julistus ja Lounais-Euroopan yhteenliittäntöjen korkean tason työryhmän perustaminen ovat tärkeitä askelia alueen yhteenliittäntäasteen nostamiseksi; on tietoinen siitä, että Iberian niemimaan ja Manner-Euroopan välinen nykyinen yhteenliittäntäkapasiteetti on liian vähäinen ja että yhteistä etua koskevien hankkeiden ensimmäiseen luetteloon sisällytetyt hankkeet eivät riittäneet saavuttamaan vuoden 2020 yhteenliittäntätavoitetta; kehottaa alueen maita tukemaan uusiutuvaan energiaan liittyvän huomattavan potentiaalinsa kehittämistä ja helpottamaan alan pääsyä yhdennetyille unionin markkinoille;

35. suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen toteuttaa tutkimus Iberian niemimaan sekä Ranskan, Yhdistyneen kuningaskunnan, Italian ja Välimeren eteläpuolisten maiden välisen yhteenliittäntän hyödyistä;

Vuoden 2020 jälkeen

36. huomauttaa, että Euroopan energijärjestelmä on kehittynyt sitten vuoden 2002, jolloin sähköverkkojen 10 prosentin yhteenliittäntätavoite alun perin asetettiin, ja toteaa, että erityisesti uusiutuvia energialähteitä on kehitetty koko mantereella; suosittaa tässä yhteydessä, että asennettuun kapasiteettiin perustuvaa 15 prosentin tavoitetta vuodeksi 2030 ei käytetä yksinään vaan että sitä arvioidaan huolellisesti ja perusteellisesti, jotta varmistetaan, että se on tarkoituksenmukainen, aiheellinen ja toteutuskelpoinen; pyytää sen vuoksi komissiota arvioimaan alueellisten, täydentävien tavoitteiden asettamista ja etsimään entistä parempia laadullisia ja määrällisiä vertailuarvoja, kuten kauppavirrat, ruuhkahuiput ja pullonkaulat, joista ilmenee, miten paljon yhteenliittäntää tarvitaan;

37. korostaa tarvetta johtaa tuleva sähköverkkojen yhteenliittäntätavoite EU:n pitkän aikavälin ilmastotavoitteista sekä sellaisesta kestävästä energijärjestelmästä, jota EU tavoittelee; huomauttaa tässä yhteydessä, että vaadittava yhteenliittäntäaste on riippuvainen useista tekijöistä, kuten siitä, a) miten kansallisessa ja EU:n politiikassa sovelletaan periaatetta, jonka mukaan energiatehokkuus on etusijalla, ja lisätäänkö kysyntäpuoleen vaikuttavia toimenpiteitä, b) kehitetäänkö hajautettua uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa sähköä ja siihen liittyviä älykkäitä verkkoja, c) päätetäänkö kansallisella tasolla energiapaletista, jossa otetaan huomioon EU:n pitkän aikavälin ilmasto- ja energiatavoitteet, d) kehitetäänkö energian varastointiin liittyvää teknologiaa, myös kotitalouksien ja kuntien tasolla, e) käytetäänkö tarpeen mukaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, f) otetaanko ihmiset huomioon energijärjestelmän tuottajakuluttajina ja g) luodaanko verkkoihin tehtäville investoinneille selkeitä kannustimia;

o

o o

38. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.